

SNI és BTMN tanulók fejlesztése a matematika órán

HEGYESINÉ VASS ERIKA
GYÓGYPEDAGÓGUS
SZAKVIZSGÁZOTT PEDAGÓGUS

2017. 02.23.

REFORMÁTUS EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY

Fenntartó: Magyarországi Református Egyház

Székhelyintézmény : Halásztelek

- Tagintézmények:
  - Kiskunhalas
  - Budapest
  - Debrecen
  - Miskolc
  - Igal
  - Tatabánya
- Telephelyek: Halásztelek, Békés, Makó, Tiszafüred, Csurgó, Dad

REFORMÁTUS EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY

ALAPFELADATOK

- Fejlesztő nevelés-oktatás
- Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése (SNI ellátás)
- Pedagógiai szakszolgálati feladat:
  - Korai fejlesztés (- fejlesztő nevelés, konduktív ellátás)
  - Szakértői bizottsági tevékenység (járási szintű)
  - Nevelési tanácsadás
  - Logopédiai ellátás
  - Gyógytestnevelés
  - Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
  - Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR – SNI, BTMN

- **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről**

3.§. SNI, BTMN – speciális igények figyelembevétele

4.§. Fogalmak értelmezései

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

A.)

1. SNI

2. BTMN

3. Tehetséges tanuló

B.) Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

47.§. SNI ellátás formája. (Gyógypedagógus)

51. §. SNI, BTMN felvételi vizsgán, könnyítések alkalmazása.

62.§. Az SNI, BTMN egyéni fejlesztési tervében foglaltak figyelembe vétele.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR – SNI, BTMN

- **20/2012. évi EMMI rendelet**

33. §. Felvételi könnyítések, segédeszközök

68.§. Írásbeli vizsga legfeljebb 30 perccel hosszabbítható, szóbeli vizsgával kiválthatja az írásbelit, segédeszközök használata

71.§. Tételhúzások között 15 perc pihenő, 30 perc gondolkodási idő meghosszabbítható legfeljebb 10 perccel, szóbeli felelet helyett írásbeli felelet

75. §. utazó gyógypedagógus vagy konduktor (EGYMI)láthatja el az SNI-t, ha az intézménynek nincs ilyen szakembere

95.§. Beírási naplóban rögzíteni a Szakértői vélemény adatait + június 30-ig az intézmény, a sz.b.-nak megküldi a névsort.

99.§. Törzslapon is fel kell tüntetni.

137-138.§. SNI óraszámok felhasználása

139. §. Intézmény- a közreműködő pedagógus segítségével – egyéni fejlesztési tervet ír a gyermekekre vonatkozóan, melyről a szülőt tájékoztatja.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR – SNI, BTMN

- **32/2012 (X.8) EMMI rendelet az SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve és az SNI igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve**

Előírja, hogy az SNI tanuló fejlesztésre vonatkozó célokat, feladatokat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni: PP, helyi tanterv, tematikus egységhez kapcsolódó tanítási- tanulási programba, egyéni fejlesztési tervben.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR – SNI, BTMN

- **15/2013. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről**

11.§. Járási szakértői bizottság – eddig tankerületi szintű

19.§. Ha tanév közben állapítják meg az SNI-t, egy főnek számít az adott tanévben

20.§. Iskolaváltás esetén a szülő kötelessége tájékoztatni a megyei szakértői bizottságot – szakértői vélemény módosítás, új intézmény kijelölése.

40.§. Eljárásrend.

1. mell. Szakértői vélemény iránti kérelem

4. mell. Adatlap a fejlődési szint megítéléséhez

TANULÁSHOZ SZÜKSÉGES RÉSZKÉPESSÉGEK

- ÉSZLELÉS
- MOZGÁS
- NYELV
- EMLÉKEZET
- FIGYELEM
- GONDOLKODÁS

FIGYELEMFELHÍVÓ JELEK

- a gyermek figyelmetlen, elkalandozik
- teljesítménye ingadozó
- munkája rendezetlen
- egyensúly-érzék zavara
- ügyetlen, összerendezetlen a mozgása
- téri-orientáció zavara
- artikulációs és/vagy beszédproblémák
- szöveg és/vagy beszédértési problémák
- szegényes szókincs
- helytelen ceruzafogás

FIGYELEMFELHÍVÓ JELEK

- nagymozgás bizonytalan
- gyenge finommotorika
- látási és hallási észlelés problémája
- emlékezet problémája
- nehezen olvas
- nehezen számol
- lassan tanul, lemarad az órákon
- nehezen illeszkedik be környezetébe
- „gond van” a magatartásával
- ...

A tanulási problémák kategóriái

- 1. TANULÁSI GYENGESÉG/ ELMARADÁS
  - 2. TANULÁSI NEHÉZSÉG
    - 3. TANULÁSI ZAVAR

A TANULÁSI GYENGESÉG/ELMARADÁS

- *Tünetei:* Az írás, olvasás, számolás megtanulásának nehézsége, valamely tantárgyakban az iskolai tanulás eredménytelensége. Másodlagos tünetként jelentkezhetnek magatartási problémák. Az esetek nagy többségében az intellektus határövezet közeli.
- *Okai:* Olyan környezeti hatások, melyek a gyermek közvetlen környezetében fellelhetőek. Pl: hosszantartó betegség, családi válság(ok), gyakori iskolaváltás, hátrányos, vagy halmozottan hátrányos szociokulturális környezet.
- *Megoldási lehetőség:* differenciált tanulási módszerek, tanulmányi eredmények nyomon követése, konzultáció a pedagógusok között és a szülővel, a szociális hátrány csökkentése támogatások igénybe vételével.

TANULÁSI NEHÉZSÉG

- Tünetei: A tanulás egyes részterületein – különösen az olvasás, írás, számolás területén – jelentkező tanulási eredménytelenség. Társulhat hozzá másodlagos magatartási probléma, motiválatlanság.
- Okai: Idegrendszeri éretlenség, pszichés funkciók fejletlensége.
- Megoldási lehetőség: vizsgálatot követően célirányos fejlesztés, differenciált oktatás, mentesítések, könnyítések.

TANULÁSI ZAVAR

- Tünetek: a tanulás minden területén, akár minden tantárgyat érintő, átfogóan jelentkező tanulási probléma. Érinti a kognitív funkciókat, a beszédfejlődést, figyelemkoncentrációt; valamint a viselkedési tüneteket.
- Okok: Kisebb mértékű idegrendszeri sérülés, a neurológiai érés lelassult üteme, olyan szociokulturális háttérből származó hátrány, amely vissza nem fordítható.
- Megoldási lehetőség: célirányos fejlesztés, mentesítések, könnyítések, társszakmák team-megbeszélései

SZÁMOLÁSI PROBLÉMÁK

- Tájékozódás és relációs szókincs (saját testen, térben, síkban, időben)

bal-jobb differenciálás bizonytalan/ kialakulatlan, hibás relációs szókincs, időfogalmak megértése és használata bizonytalan.

- Számlálás csökkenő és növekvő sorban

lassú, akadozó, egyenetlen ritmusú, számokat hagy ki, felcseréli a számokat, iránytévesztés, szabálytévesztés

- Mennyiségállandóság, globális mennyiség felismerés

Lassan egyeztet, bizonytalan mennyiség felismerés, számkép felismerése bizonytalan, számfogalom kialakulatlan, egyesével való számlálás, gyakran az ujjakon.

SZÁMOLÁSI PROBLÉMÁK

- Számemlékezet

Szeriális és akusztikus tévesztések.

- Számnév- számjegy egyeztetés

Minden számkör bővítésnél lassú tempójú, bizonytalan. Magasabb számkör esetében hibás a számok leírása, olvasása.

- Mennyiségi relációk értelmezése, megalkotása

Szóban és/vagy írásban is hibás a reláció hozzárendelése

- Helyiérték-fogalom

A helyiérték megnevezése bizonytalan, különösen a helypótlók esetében, megnevezése hibás, műveletvégzés közben figyelmen kívül hagyja.

SZÁMOLÁSI PROBLÉMÁK

- Pótlás-bontás értelmezése (alpműveletek)

Műveletek lejegyzése bizonytalan/hibás, a szorzás-osztás értelmezése segítséget igényel/nem tudja értelmezni, rossz módszerű, vagy kialakulatlan számolástechnika

- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása

Gyenge szöveg- és számemlékezet, lényegkiemelés nehezített, a megoldás sem adott

- Soralkotás

A növekszik, csökken fogalmak, azok nyelvtani szerkezetének értelmezése cselekedtetést igényel. A szabály megtartása nehézségbe ütközik.

FEJLESZTŐPEDAGÓGIAI MÓDSZEREKKEL TÖRTÉNŐ MEGSEGÍTÉS

- Az óra első 5-10 percében játékos feladatok
  - Szeriális (mozgásos, papír alapú, térben kirakott)
  - Figyelemkoncentrációs (papír alapú)
  - Emlékezeti (verbális, téri elhelyezkedés)
  - Térbeli-időorientációs gyakorlatok (papír alapú, mozgásos)
  - Logikai gondolkodás (feladatlapos-választható válaszadás)

A SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNYBEN FOGLALTAK JAVASLATAI

- Méltányos elbírálás: figyelembe venni a nehézségeket, egy-egy tanulással kapcsolatos kérés figyelembe vétele.
- Hosszabb felkészülési idő: kevesebb feladatból álló feladatsort összeállítani mind az órai munkát illetően, mind a számonkéréskor. Vagy ugyanazt a mennyiségű feladatot két órán írja.
- Plusz instrukció: a feladat „szájbarágós” magyarázata, lépésről lépésre vezetni a feladatmegoldásig, a feladat kiegészítése kérdve-kifejtő módszerrel
- Segédeszköz használata: osztályfok függő – korong, pálcika, laptop, tablet.

SNI, BTMN TANULÓ A MATEMATIKA ÓRÁN

- Keretek meghatározása (xy – nak több időre van szüksége, ezért....., jutalmazás-büntetés, visszacsatolás)
- Sikerélményhez juttatni (ami már bevéődött, azzal kezdeni, fokozatosan bővíteni a számkört, ismeretanyagot)
- Motiválttá tenni (folyamatos pozitív megerősítés, elfogadás)
- Differenciálás (kevesebb feladat, más számkör, először a már bevéssett feladatokat adni)
- Feladatok részekre osztása (Lépésenként leírni/elmondani a feladatot. Megoldási stratégiákat javasolni, amiből választ és megoldja)

SNI, BTMN TANULÓ A MATEMATIKA ÓRÁN

- Páros munka kijelölésénél jobb képességűvel „véletlenszerűen összesorsolni” – ne tűnjön direktnek
- Kooperatív tanulási technikák alkalmazása
- Csoportmunkában feladatot kijelölni, amit el is tud végezni.
- Cselekedtető feladatok (korongok, mérőszalag felvágása, lego – törtek, gombok, kupakok, tojástartók, rúdkészlet, logikai készlet, stb.)
- Instrukció lebontása, értelmezése, kiegészítése.

SNI, BTMN TANULÓ A MATEMATIKA ÓRÁN

- Gyakorlati életben jól hasznosítható tudás.
- Több csatornán történő megerősítés (látás, hallás, beszéd, tapintás)
- Részképességek megerősítése – fejlesztőpedagógussal egyeztetve.
- Tévedés lehetőségének megengedése.
- Játékosság

- www.matekmindenki.hu
- tanitoikincseim.lapunk.hu
- tudasbazis.sulinet.hu
- www.gyakorolj.hu
- www.varazsbetu.hu
- Dyscalculine.com
- www.gyereketeto.hu
- egyszervolt.hu
- nyomtatható figyelemfejlesztő feladatlapok

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!